

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет транспортних систем
Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

професор Анжеліка БАТРАКОВА
"01" 09 2023 року

Е.Каш

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>ОК 3 Філософія</u> (шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)
статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / вибіркова)
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> (перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))
галузь знань	<u>13 Механічна інженерія</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>133 Галузеве машинобудування</u> (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	<u>Автомобілебудування</u> (назва освітньо-професійної програми)
мова навчання	<u>українська</u>

2023 рік

1. **Метою вивчення навчальної дисципліни** є підготовка всебічно освічених фахівців через залучення до кращих досягнень світової і української філософії та на цій основі: пізнання навколишнього світу і самого себе в ньому, формування власної філософської культури, творчого самостійного мислення, професійної та громадської позиції.

2. **Передумови для вивчення дисципліни:**

Пререквізити: Цикл дисциплін загальної середньої освіти. ОК1 «Історія та культура України».

Кореквізити: ОК8 «Фізика», ОК10 «Теоретична механіка», ОК11 «Екологія», ОК12 «Опір матеріалів», ОК13 «Теплотехніка», ОК17 «Гідравліка, гідро- пневмоприводи», ОК18 «Теорія механізмів і машин», ОК19 «Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання», ОК20 «Деталі машин», ОК21 «Технічні основи машинобудування», ОК22 «Охорона праці», ОК23 «Автомобільні двигуни», ОК24 «Теорія, експлуатаційні властивості та проектування автомобілів», ОК25 «Основи проектування виробів автомобілебудування», ОК26 «Методи випробування та основи сертифікації транспортних засобів», ОК27 «Теорія коливань в машинобудуванні», ОК28 «Автотехнічна експертиза», ОК29 «Ергономіка і дизайн автомобіля», ОК30 «Навчальна практика», ОК31 «Технологічна практика», ОК32 «Конструкторська практика», ОК33 «Переддипломна практика», ОК34 «Виконання кваліфікаційної роботи».

3. **Опис навчальної дисципліни**

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів / год.	3 кредити (90 г.)
Семестр викладання дисципліни	2
Розподіл часу за навчальним планом:	
– лекції, год.	32
– практичні (семінарські) заняття, год.	16
– самостійна робота, год.	12
– підготовка та складання екзамену, год.	30
Підсумковий контроль (екзамен)	екзамен

4. **Компетентності:**

Інтегральна компетентність:

Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність проведення досліджень на певному рівні.

ЗК7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомою

ЗК11. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності

ФК5. Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проектування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань в галузі машинобудування.

ФК6. Здатність оцінювати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосовування аналітичних методів, аналізу аналогів та використання доступних даних.

ФК7. Здатність приймати ефективні рішення щодо вибору конструкційних матеріалів, обладнання, процесів та поєднувати теорію і практику для розв'язування інженерного завдання.

ФК8. Здатність реалізовувати творчий та інноваційний потенціал у проектних розробках в сфері галузевого машинобудування.

ФК9. Здатність здійснювати комерційну та економічну діяльність у сфері галузевого машинобудування.

ФК10. Здатність розробляти плани і проекти у сфері галузевого машинобудування за невизначених умов, спрямовані на досягнення мети з урахуванням наявних обмежень, розв'язувати складні задачі і практичні проблеми підвищення якості продукції та її контролювання.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

РН6) Відшукувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її.

РН10) Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.

6. Методи навчання

1. словесні: традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
2. наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
3. практичні: традиційні: практичні заняття.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання/реферату, виконання та оформлення самостійної роботи.

2. Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5»,

«4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

–«відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

–«незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n}$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2– Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	А	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	В	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			С	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно	Зараховано	Д	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			Е	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Види оцінювання	Поточний контроль	Експериментальний контроль	Разом за дисципліною
	T1...T16		
Практична робота на занятті, участь у дискусії	30	30	100
Захист практичних робіт	40		

8. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль – стандартизовані завдання для практичних робіт та індивідуальна робота студентів.

Підсумковий контроль знань студентів – екзамен

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин
1	ЛК Філософія, коло проблем та роль у суспільстві	2
	ПР Філософія як наука	2
	СР Функції філософії	0,5
2	ЛК Філософія Стародавнього Сходу	2
	СР Філософські школи стародавніх Індії та Китаю.	0,5
3	ЛК Антична філософія	2
	ПР Філософія стародавності	2
	СР Основні філософські школи еліністично- римського періоду античної філософії	0,5
4	ЛК . Етапи розвитку філософії Середньовіччя в Західній Європі	2
	СР. Основні напрямки філософії Середньовіччя	0,5
5	ЛК Філософія епохи Відродження.	2
	ПР Напрямки філософії середньовіччя та Ренесансу	2
	СР Вихідні ідеї філософії гуманізму та їх вплив на духовні процеси в Україні.	0.5
6	ЛК Основні риси філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст.	2
	ПР Раціоналізм та емпіризм як провідні течії філософії Нового часу.	2
	СР Людина і суспільство у філософії Просвітництва.	0.5
7	ЛК Основні напрямки, течії та школи некласичної філософії	2
	СР Сучасна посткласична філософія в Україні і світі.	0,5
8	ЛК Українська філософія в контексті світової історії філософії.	2
	ПР Українська філософія: особистості мислителів та етапи розвитку	2
	СР Сучасна світоглядно-філософська ситуація в Україні	0,5
9	ЛК Філософський зміст проблеми буття і свідомості.	2
	СР Віртуальне буття як світ створений людською творчістю	0,5
10	ЛК Проблема пізнання. Наукове пізнання	2
	СР. Особистість і творча діяльність	0,5
11	ЛК. Людина як предмет філософського аналізу	2
	СР Сутність людини і сенс її життя	1
12	ЛК Суспільство як об'єкт пізнання	2
	ПР Сутність філософських концепцій людини і суспільства.	1
	СР Концепція сталого розвитку суспільства та її особливості	1
13	ЛК Глобальні проблеми суспільства та ідея сталого розвитку	2
	СР Норми і цінності глобалізованого суспільства.	1
14	ЛК Суспільство як соціальна реальність. Духовне життя суспільства	2
	СР. Норми і цінності глобалізованого суспільства	2
15	ЛК Наука і техніка в інформаційному суспільстві	2
	ПР Наука, техніка і технологія, їх змістовне наповнення.	2
	СР. Проблема «діалогу» людини і машини.	1

16	ЛК Філософія науки	2
	ПР Сучасні концепції розвитку науки	2
	СР. Філософія науки і техніки як галузь філософського знання.	1
Разом	ЛК	32
	ПР	16
	СР	12
	Підготовка та складання екзамену	30

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять: (не передбачена).

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: Мультимедійні засоби та обладнання

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1. Філософія (нормативний курс) : навчальний посібник. – 2-е вид., допов. І переробл. /О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг.ред. доц. І.І. Чхеайло. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 200 с.
2. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.
3. Чаплигін О. К. Основи філософії інженерної освіти: навчальний посібник / О. К. Чаплигін, О. С. Пономарьов, М. Д. Каслін. – Харків: ХНАДУ, 2018. – 184.
4. Пономарьов О. С. Основи філософії освіти: навчально-методичний посібник / О. С. Пономарьов. – Харків : Підручник НТУ «ХП», 2016. – 192 с

2. Допоміжна література

1. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. /Андрій Синиця. –Львів : ЛДУФК, 2014
2. Чаплигін О. К. Основи філософії техніки та технології/О.К.Чаплигін. – Харків: Видавництво Форт, 2013. - 316 с.
3. Толстов І.В. Філософія науки: Конспект лекцій.– Харків: УкрДУЗТ, 2015.-38 с.
4. Pruzan P. Research Methodology : The Aims, Practices and Ethics of Science / Peter Pruzan. – Cham : Springer, 2016.-338 p.
5. Jones A. Globalization. Key Thinkers / Andrew Jones. – Cambridge : Polity Press, John Wiley & Sons, 2016.-269 p.

3. Інформаційні ресурси

1. <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5466>

2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>

3. www.filosof.com.ua/

4. <https://tureligious.com.ua/>

Розробник (и):

к. філ. наук, доц.

 Ірина ЧХЕАЙЛО

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри філософії і педагогіки професійної підготовки

Протокол №1 від « 30 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

к. пед.наук, професор

Володимир БОНДАРЕНКО

Погоджено

Гарант освітньої програми

професор, д.т.н.,

« ___ » _____ 2023 року

Микола МИХАЛЕВИЧ

Декан автомобільного факультету

д.т.н, професор

« ___ » _____ 2023 року

Дмитро ЛЕОНТЬЄВ